

PHÂN TÍCH HÌNH TƯỢNG NHÂN VẬT VUA QUANG TRUNG - NGUYỄN HUỆ TRONG TÁC PHẨM HOÀNG LÊ NHẤT THỐNG CHÍ

- **Bài văn chọn lọc hay nhất về phân tích nhân vật vua Quang Trung**

Hoàng Lê nhất thống chí là văn bản viết về những sự kiện lịch sử, mà nhân vật chính tiêu biểu – anh hùng Quang Trung (Nguyễn Huệ). Ông có một nét đẹp của vị anh hùng dân tộc trong chiến công đại phá quân thanh, với sự dũng mãnh, tài trí , tầm nhìn xa trông rộng thì Quang Trung quả là một hình ảnh đẹp trong lòng dân tộc Việt Nam.

Một con người có hành động mạnh mẽ và quyết đoán: từ đầu đến cuối đoạn trích , Nguyễn Huệ luôn luôn là người hành động một cách xông xáo mạnh mẽ, nhanh gọn, có chủ đích và rất quả quyết. nghe tin giặc đã chiếm thành Thăng Long, mất cả một vùng đất đai rộng mà ông không hề nao núng, “ định thân chinh cầm quân đi ngay”.

Rồi trong vòng chỉ một tháng, Nguyễn Huệ đã làm bao nhiêu việc lớn: “ tế cáo trời đất”, “lên ngôi hoàng đế”, “ đốc suất đại binh” ra Bắc gặp gỡ “người công sĩ ở huyện La Sơn”, tuyển mộ quân lính và mở các cuộc duyệt binh lớn ở Nghệ An, phủ dụ tướng sĩ, định kế hoạch hành quân, đánh giặc và kế hoạch đối phó với nhà Thanh sau chiến thắng. Hơn thế nữa ông còn có một trí tuệ sáng suốt, nhạy bén:

Sáng suốt trong việc phân tích tình hình thời cuộc và thế tương quan chiến lược giữa ta và địch. Đưa ra lời phủ dụ có thể coi như bài hịch ngắn mà ý tứ thật phong phú, sâu xa, có tác động kích thích lòng người yêu nước và truyền thống quật cường của dân tộc.

Sáng suốt nhạy bén trong việc xét đoán và dùng người, thể hiện qua cách xử trí với các tướng sĩ tại Tam Điệp, khi Sở và Lân mang gươm trên lưng chịu tội. ông rất hiểu sở trường sở đoản của các tướng sĩ, khen chê đều đúng người đúng việc,...

Cùng với ý trí quyết thắng và tầm nhìn xa trông rộng Quang Trung đã làm lên trang lịch sử hào hùng cho dân tộc. chỉ mới khởi binh đánh giặc chưa dành lại được tấc đất nào, vậy mà Quang Trung đã nói chắc như đinh đóng cột “ phương lược tiến đánh đã có tính sẵn”, lại còn tính sẵn cả kế hoạch ngoại giao sau khi chiến thắng nước lớn gấp 10 lần nước mình, để có thể dẹp chuyện binh đao, cho nước nhà yên ổn mà nuôi dưỡng lương thực.

Tài dùng binh như thần: cuộc hành binh thần tốc do vua Quang Trung chỉ huy đến nay vẫn còn làm chúng ta kinh ngạc. ngày 25 tháng chạp bắt đầu xuất binh ở phú xuân(Huế), một tuần lễ sau đã ra tận Tam Điệp cách Huế 500km. vậy mà đến đêm 30 tháng chạp hành quân ra Bắc vừa đi vừa đánh giặc vậy mà ông hoạch định là mùng 7 tháng giêng sẽ

vào ăn tết ở Thăng Long, trong thực tế đã vượt mức hai ngày. Hành quân xa và đầy gian khổ như vậy nhưng cờ nào đội ấy vẫn chỉnh tề, rầm rập nghe theo chỉ huy.

Hình ảnh Quang Trung lẫm liệt trong chiến trận: Hoàng đế Quang Trung thân chinh cầm quân đánh giặc không phải chỉ trên danh nghĩa. Ông là một tổng chỉ huy chiến dịch thật sự hoạch định phương lược tiến đánh, tổ chức quân sĩ, tự mình thống lĩnh mũi tên tiến công, cưỡi voi đi đốc thúc, xông pha trước hòn tên mũi đạn, bày mưu tính kế...

Đội quân của vua Quang Trung không phải là đội quân thiện chiến, lại vừa trải qua những ngày hành quân cấp tốc, không có thì giờ nghỉ ngơi, vậy mà dưới sự lãnh đạo tài tình của vị chỉ huy này đã đánh những trận thật đẹp, thắng áp đảo kẻ thù (bắt sống hết quân do thám của địch ở phủ Xuyên, giữ được bí mật để tạo thế bất ngờ, vây kín làng Hạ Hồi...) trận đánh Ngọc Hồi cho ta thấy rõ tài trí về chiến lược phong thái lẫm liệt của vua Quang Trung (khói tỏa mù trời cách gang tấc không thấy gì mà chỉ nổi bật hình ảnh của vua Quang Trung..có sách ghi chép lại áo bào đỏ của ông sạm đen khói súng..)

Từ những đoạn trích trên ta thấy hiện về trong lịch sử một nhân vật xuất chúng: lẫm liệt oai phong, văn võ song toàn đã ghi vào trang lịch sử vẻ vang của dân tộc, làm sáng ngời truyền thống dân tộc, ngàn đời sau vẫn nhắc tên người anh hùng áo vải Quang Trung.

• Bài văn mẫu 2:

Quang Trung vị tướng tài, vị anh hùng của dân tộc. Dưới sự lãnh đạo của Quang Trung dân tộc ta đã giành được thắng lợi vẻ vang trước kẻ xâm lược nhà Thanh ngang tàn, hung hãn. Tất cả những vẻ đẹp, tầm vóc của vị anh hùng đều được tái hiện một cách chân thực và đầy đủ nhất qua hồi thứ mười bốn trích “Hoàng Lê nhất thống chí”.

Đoạn trích là lời ca ngợi người anh hùng Nguyễn Huệ tài đức song toàn và sức mạnh vô song. Vẻ đẹp của vua Quang Trung được thể hiện trên nhiều mặt khác nhau, mỗi phương diện đều được miêu tả kỹ lưỡng, giọng điệu hào hùng, ngợi ca.

Trước hết người anh hùng áo vải Quang Trung là người có hành động mạnh mẽ, quyết đoán, trí tuệ sáng suốt, nhạy bén. Ngay khi nghe tin giặc đã chiếm một vùng đất lớn của ta, Quang Trung không hề sợ hãi, nao núng mà định cầm quân đi ngay. Với ý thức dân tộc và lòng tự tôn sâu sắc, ông không thể chần chừ chứng kiến cảnh nước nhà bị quân thù dày xéo.

Nghe lời khuyên từ quần thần, ông quyết định lên ngôi vua, đây là quyết định hết sức sáng suốt, có ý nghĩa quan trọng: làm cho cương vị rõ ràng, danh chính ngôn thuận để cầm quân; không chỉ vậy còn giúp thống nhất nội bộ, tránh được sự hai lòng của binh lính. Hành động của ông không chỉ hội tụ được người tài mà còn giúp lấy lòng dân. Ông rất sáng suốt, nhanh nhạy trong việc phân tích tình hình thời cuộc, tương quan giữa ta và địch, điều đó được thể hiện rõ trong bài dụ tướng sĩ ở Nghệ An.

Trong bài dụ ông khẳng định chủ quyền của dân tộc ta với phương Bắc “đất nào sao ấy, đều đã phân biệt rõ ràng”; nêu lên dã tâm xâm lược và hành động phi nghĩa của kẻ thù; đồng thời ông nêu lên lời kêu gọi binh sĩ đồng tâm hiệp lực đánh giặc. Lời dụ như một bài hịch ngắn gọn kích thích lòng căm thù giặc và lòng yêu nước của quân sĩ. Sự sáng suốt của ông còn thể hiện trong việc xét đoán và dùng người, với mỗi đối tượng ông đều có khen chê rõ ràng để mỗi cá nhân nhận ra khuyết điểm của mình.

Với Ngô Thì Nhậm ông hết lòng khen ngợi, đó là kế sách thông minh, giúp quân ta tránh được mũi nhọn kẻ thù, làm cho quân địch chủ quan, tự mãn mà không phòng bị. Với Sở và Lâm, Quang Trung hiểu rõ sở trường và sở đoản các tướng lĩnh dưới trướng mình bởi vậy ông vẫn trách mắng để họ nhận ra khuyết điểm đồng thời tha cho họ. Việc làm của ông là hành động sáng suốt, giúp thu phục nhân tâm, ai nấy đều phải tâm phục, khẩu phục.

Không chỉ vậy, Quang Trung còn là người có tư tưởng quyết chiến, quyết thắng và có tầm nhìn xa, trông rộng. Quân Thanh khi mới vào nước ta thế và lực rất lớn, thế nhưng ngay khi khởi binh Quang Trung đã kiên quyết khẳng định chỉ trong vòng mười ngày có thể lấy lại kinh thành Thăng Long. Là một người tài trí, có tầm nhìn xa ông còn nhận ra bản chất thâm độc của kẻ thù, khi bại trận, là một nước lớn nhất định sẽ đem quân trả thù.

Vì vậy, ông đã tính sẵn kế hoạch ngoại giao sau chiến thắng, để đảm bảo cho dân ta có cuộc sống yên ổn, bình phục lại sau chiến tranh. Quang Trung quả là một vị vua tài trí, tâm sáng, không chỉ lo giành độc lập mà còn lo đến đời sống nhân dân, đến việc xây dựng đất nước sau này.

Trong quá trình chỉ huy chiến đấu, tài mưu lược và tài dụng binh như thần được thể hiện rõ hơn bao giờ hết. Trước khi xuất quân ra Bắc ông đã mở tiệc khao quân và hẹn mừng bầy sẽ gặp lại ở thành Thăng Long. Đây không chỉ là lời nói để động viên binh sĩ mà là lời tiên đoán thần kì dựa trên sự tính toán tài tình và phương lược có sẵn của vua Quang Trung. Chớp thời cơ giặc ngủ quên trên chiến thắng, ông nhằm vào đúng ngày tết Nguyên Đán để tiến đánh quân Thanh.

Ông đã tạo ra một cuộc hành quân thần tốc có một không hai trong lịch sử, từ Phú Xuân ra Thăng Long chỉ mất hơn một tuần: 25 tháng chạp ở Phú Xuân, 30 đến Tam Điệp, đêm 30 bắt đầu tiến đánh thành Thăng Long; vừa đi ông vừa tuyển thêm binh sĩ. Tiến đánh mà vẫn đảm bảo yếu tố bí mật. Ông tổ chức trận đánh hết sức linh hoạt, sáng tạo, kết hợp nhuần nhuyễn nhiều cánh quân, cách đánh luôn giữ thế chủ động, đảm bảo yếu tố bất ngờ khiến kẻ địch không kịp trở tay.

Trong từng trận đánh Quang Trung ông vận dụng hết sức linh hoạt các binh pháp khác nhau: trận Hà Hồi, trống rong cờ mở bắc loa đàn áp tinh thần quân giặc, làm chúng hoảng sợ; trận Ngọc Hồi bện rơm tránh lửa, dùng kế gậy ông đập lưng ông, đồng thời đánh chặn chốt giặc khiến chúng hồn siêu phách lạc. Bởi vậy, chỉ đến ngày mừng năm tết ông đã

đẹp sạch bóng quân thù trên bờ cõi nước ta, sớm hơn cả những gì ông đã dự tính từ trước.

Đẹp đẽ nhất, khắc họa rõ nét nhất hình ảnh vua Quang Trung chính là khi ông đích thân cầm quân ra trận. Dưới cảnh khói mù mịt trời, cách gang tấc không thể nhìn rõ mặt người nổi bật lên là hình ảnh vị vua lẫm liệt, mặc áo bào, cưỡi voi, anh dũng xông ra trận. Hình ảnh đó cho thấy rõ hơn tính cách mạnh mẽ, trí tuệ sáng suốt của vua Quang Trung. Ông chính là linh hồn của trận đấu, làm cho tướng sĩ tin tưởng hơn vào chiến thắng của quân ta.

Xây dựng nhân vật Quang Trung, tác giả đã có sự kết hợp nhuần nhuyễn, hài hòa, kết hợp tự sự, miêu tả một cách hợp lí, chân thực, sinh động. Khắc họa chân dung vị anh hùng rõ nét với tính cách quả cảm, dũng mãnh, tài dùng binh như thần.

Trích đoạn đã cho chúng ta thấy được toàn bộ vẻ đẹp oai hùng, dũng mãnh của vua Quang Trung trước kẻ thù xâm lược, ông là đại diện tiêu biểu cho sức mạnh và vẻ đẹp của dân tộc Việt Nam. Vị anh anh ấy mãi là niềm tự hào của dân tộc ta, là tấm gương sáng để thế hệ trẻ học tập và noi theo.